

Dosarul nr. 2ra-828/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. V. Caragia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. B. Bîrca, O. Cojocaru, S. Iorgov)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Oleg Sternioală

Victor Burduh

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea depusă de Vasile Savciuc, persoane cointeresate Primăria Bulăiești și Casa Teritorială de Asigurări Sociale cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică prin includerea stagiului de cotizare,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 16 martie 2018, Vasile Savciuc, persoane cointeresate Primăria Bulăiești și Casa Teritorială de Asigurări Sociale a depus cerere privind constatarea faptului care are valoare juridică prin includerea stagiului de cotizare.

În motivarea cererii Vasile Savciuc a relatat că în legătură cu atingerea vârstei care acorda dreptul la pensie pentru limită de vârstă, la 10 mai 2017 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei cu cerere pentru perfectarea actelor și stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

Prin scrisorile șefului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei din 10 iulie 2017 nr. 6028 și din 28 octombrie 2017 nr. 8096 i s-a refuzat în stabilirea pensiei pentru limita de vârstă în legătură că nu întrunește condițiile art. 42 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, precum și faptul că în baza documentelor prezentate, dânsul confirmă un stagiul de cotizare de 8,3 ani, necesar fiind 33 ani sau cel puțin 15 ani pentru stabilirea unei pensii incomplete, explicându-i-se totodată că la moment o să beneficieze de o alocație socială de stat pentru persoane vârstnice în mărime de 153, 95 de lei.

Prin răspunsul la cererea prealabilă nr. 8096 din 18 octombrie 2017 i s-a comunicat că în stagiul de cotizare nu au fost incluse perioadele de activitate în colhozul „Bulăiești” anii 1976-1980, 1982-1997, deoarece nu a fost posibilă confirmarea perioadelor respective de activitate ca membru de colhoz, „fiindcă

ștampilile sînt în grafie latină”, iar certificat despre salariu nu a putut prezenta în legătură cu faptul că colhozul „Bulăiești” în anul 1998 a fost lichidat, arhiva cu cărțile cu înscrisurile despre salarii pe perioada anilor 1950 - 1998 fiind pierdute.

Petiționarul a menționat că cu refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei de stabilire a pensiei pentru limita de vîrstă nu a fost de acord, motiv din care la 15 februarie 2018 s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova prin care a solicitat examinarea obiectivă a înscrisurilor care confirmă activitatea sa în perioada anilor 1976 - 1979, 1982-1997 în calitate de mecanic și lucrător în brigada vii, livezi și pregătirea furajerilor în colhozul cu denumire pînă la 04 februarie 1992 - „Kirov” din satul Bulăiești, r-nul Orhei, iar de la această dată pînă la lichidarea acestuia în anul 1998 cu denumirea colhozul „Bulăiești” și stabilirea pensiei pentru limita de vîrstă.

În continuare, a indicat că prin scrisoarea nr. S-370/18, vicepreședintele Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova i-a comunicat că cererea sa a fost respinsă ca fiind tardivă, deoarece a depus cererea prealabilă de soluționare a litigiului în ordinea contenciosului administrativ peste termenul de 30 de zile.

A relevat că conform extrasului din procesul - verbal al adunării generale a împuterniciților din colhozul Bulăiești, r-nul Orhei din 04 februarie 1993, adunarea generală a hotărât de a schimba denumirea gospodăriei din colhozul „Kirov” în colhozul „Bulăiești”, iar prin hotărârea comitetului Executiv Raional Orhei din 20 ianuarie 1993 a fost întărit statutul nou al colhozului „Bulăiești.

Astfel, persoana juridică - colhozul „Kirov” a devenit colhozul „Bulăiești”, care este succesorul colhozului „Kirov” și în legătură cu acest fapt, înscrisurile din carnetul său de muncă privind activitatea de muncă în colhozul „Kirov” și colhozul „Bulăiești” în perioada anilor 1976-1997, 1982-1997 în calitate de mecanic și lucrător în brigada livezi și pregătirea furajerilor au fost legalizate cu semnătura președintelui colhozului N. Rogoșchin, contabilului șef - M.N. Martîniuc și cu ștampila colhozului „Bulăiești”.

La fel, a relevat că la concedierea sa din colhoz toate înscrierile privind munca, numărul de zile lucrate în fiecare an în colhoz și salariul primit în fiecare an, au fost legalizate de președintele și contabilul șef al colhozului la momentul eliberării carnetului de muncă, de asemenea cu ștampila colhozului „Bulăiești”.

Totodată, a opinat că conducerea colhozului „Kirov” după schimbarea denumirii în colhozul „Bulăiești” corect a completat carnetul de muncă și după prezentarea înscrisurilor menționate de la Camera Înregistrării de Stat, filiala Orhei, corect a autentificat înscrisurile date cu semnătura președintelui, contabilului șef al colhozului și cu ștampila colhozului „Bulăiești”.

De asemenea, a accentuat faptul că a activat în perioadele anilor 1976-1997 și 1976-1980, 1982-1997 și valabilitatea înscrisurilor efectuate în carnetul său de muncă pot fi conformate prin certificatul nr. 21 din 22 ianuarie 2018, eliberat de Primăria sat. Bulăiești, r-nul Orhei, precum și de martorii Gheorghe Vatrică, Valentina Cracaniuc și Fiodor Țurcan, respectiv, nu există un temei legal pentru a refuza includerea acestor perioade de lucru în colhoz, în stagiul de cotizare și stabilirea pensiei pentru limita de vîrstă.

Savciuc Vasile a solicitat constatarea faptului activității sale de muncă în colhozul „Kirov” și redenumit la 04 martie 1993 în „Bulăiești” din satul Bulăiești, raionul Orhei în perioada anilor 1976-1980 și 1982-1987 în calitate de mecanic și

lucrător în brigada vii, livezi și pregătirea furajerilor; constatarea valabilității înscrisurilor efectuate în carnetul de muncă cu privire la zilele lucrate și salariul primit în perioada anilor 1976-1980, 1982-1997 de activitate în acest colhoz.

Prin hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cererea depusă de Savciuc Vasile, persoane cointeresate Primăria Bulăiești și Casa Teritorială de Asigurări Sociale privind constatarea faptului care are valoare juridică prin includerea stagiului de cotizare a fost admisă integral.

La 08 iunie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii din 24 mai 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central în partea în care s-a constatat faptul cu valoare juridică valabilitatea înscrisurilor efectuate în carnetul de muncă privind salariul primit de intimat în perioada anilor 1976-1980, 1982-1997 de activitate în colhoz, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că afirmațiile apelantei precum că nu a fost anexat niciun document doveditor care să reflecte salariul calculat lunar sunt neîntemeiate, or, atât la cererea prealabilă, cât și la copia cererii cu privire la constatarea faptului ce are valoare juridică au fost anexate certificatele eliberate de Primăria Bulăiești privind faptul că, colhozul Bulăiești în 1998 a fost lichidat și arhiva a fost pierdută, inclusiv cărțile de evidență a salariilor pe anii 1950-1998; certificatul privind faptul că colhozul „Kirov” la data de 04 martie 1993 a fost redenumit în colhozul „Bulăiești”; certificatul privind faptul că intimatul în perioada anilor 1976-1980 și 1982-1987 a lucrat în acest colhoz în calitate de mecanic și lucrător în brigada vii și livezi și pregătirea furajerilor, precum și documente de la Camera Înregistrării de Stat. Mai mult, prin depozițiilor martorilor Gheorghe Vatrici și Valentina Cracaniuc au fost confirmate circumstanțele menționate de către petiționar.

Astfel, Colegiul Civil a conchis că, instanța de fond, a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind admiterea cerințelor petiționarului Vasile Savciuc, or, Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat nu a reținut înscrisurile prezentate de către acesta, lipsîndu-l de posibilitatea de a beneficia de o pensie pentru limită de vârstă corepunzător perioadei de activitate de fapt exercitate. Respectiv, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge apelul declarat, cu menținerea hotărârii primei instanțe ca fiind întemeiată și adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

La 13 martie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțială a hotărârii instanței de fond, în partea în care s-a constatat faptul cu valoare juridică valabilitatea înscrisurilor efectuate în carnetul de muncă privind salariul primit de intimat în perioada anilor 1976-1980, 1982-1997 de activitate în colhoz, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

În susținerea poziției date, a invocat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanțele ierarhic inferioare ca fiind stabilite.

În continuare, a concluzionat că solicitarea petiționarului privind constatarea faptului cu valoare juridică precum că acesta a activat în perioada anilor 1976-1980, 1982-1997, poate fi admisă doar în cazul în care prin probe relevante s-ar demonstra cu certitudine acest fapt, deși instanța de fond a admis pretenția înaintată reieșind din înscrisurile din carnetul de muncă, cât și ținând cont și de declarațiile martorilor.

Astfel, a menționat că în partea în care prima instanță a constatat faptul că intimatul a activat în colhozul „Kirov” în perioada 1976-1980, 1982-1997, nu a formulat careva obiecții și nu a contestat hotărârea în această parte, dar apreciază critic și a contestat hotărârea în partea în care instanța de fond a stabilit valabilitatea înscrisurilor ce se referă la pretinsul salariu al intimatului primit în perioada menționată de activitate în acel colhoz.

În acest context, a evidențiat că instanțele ierarhic inferioare au omis faptul că pentru a exista temei de constatare a faptului juridic că petiționarul a beneficiat de un anumit quantum salarial în perioada de referință, trebuie să existe documente relevante în acest sens, în caz contrar această pretenție nu poate fi admisă. Or, la materialele cauzei nu este anexat niciun document doveditor, cu excepția înscrisurilor din carnetul de muncă, precum ar fi contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, de care instanța de judecată să se fi condus și bazat la constatarea faptului juridic în partea ce ține de salariul intimatului.

Astfel, a opinat că circumstanțele menționate pot fi considerate motive întemeiate de admitere a cereri de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 decembrie 2018 și a fost expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 15 februarie 2019, însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

În aceste circumstanțe recursul, declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale la 13 martie 2019, se consideră în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 aprilie 2019, Vasile Savciuc reprezentat de avocatul Ivan Drguța a depus referință asupra cererii de recurs prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe

dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat